

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูส้มโอ

ของเกษตรกรในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

โดย

นายสรารุท รัตนศรี

มีนาคม 2543

ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วราเอกศิริ

ภาควิชา/คณะ

ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูส้มโอของเกษตรกร 2) ระดับในการใช้สารเคมีของเกษตรกร 3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับในการใช้สารเคมีของเกษตรกร และ 4) ปัญหาในการใช้สารเคมีของเกษตรกร ผู้ให้ข้อมูลได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบ systematic random sampling จำนวน 163 ราย รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและผ่านการทดสอบความตรงและความเที่ยงแล้ว วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC) ผลการวิจัยมีดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลมีอายุเฉลี่ย 40 ปี ร้อยละ 69.94 จบการศึกษาภาคบังคับ มีรายได้จากการปลูกส้มโอเฉลี่ย 212,981 บาทต่อปี และมีรายได้รวมเฉลี่ย 306,125 บาทต่อปี มีประสบการณ์ทำการเกษตรเฉลี่ย 12 ปี และประสบการณ์ทำสวนส้มโอ 10 ปี มีขนาดพื้นที่ปลูกส้มโอโดยเฉลี่ย 9 ไร่ มีจำนวนแรงงานในการทำเกษตรและจำนวนแรงงานในการทำสวนส้มโอเฉลี่ย 3 คนสำหรับการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางราชการเฉลี่ย 3 ครั้งต่อปี รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรผ่านสื่อทางรายการวิทยุ 9 ครั้งต่อเดือน ทางรายการโทรทัศน์ 12 ครั้งต่อเดือน ทางเอกสารเผยแพร่ทางราชการ 1 ครั้งต่อเดือน และทางวารสารการเกษตร 2 ครั้งต่อเดือน ได้รับคำแนะนำจากร้านขายสารเคมีเฉลี่ย 5

ครั้งต่อปี และเข้ารับการฝึกอบรม 2 ครั้งต่อปี ส่วนระดับการปฏิบัติตนในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูส้มโออยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาและรายได้จากการทำสวนส้มโอมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเตรียมตัวก่อนใช้สารเคมี ขนาดพื้นที่ปลูกส้มโอและจำนวนแรงงานในสวนส้มโอมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเตรียมตัวก่อนใช้สารเคมีและขณะใช้สารเคมี และการรับรู้ข่าวสารทางรายการวิทยุมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนหลังใช้สารเคมี ในขณะที่อายุ รายได้รวม และประสบการณ์ทำสวนส้มโอไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการใช้สารเคมี

ส่วนปัญหาอุปสรรคในการใช้สารเคมีพบว่า เกษตรกรมีปัญหาในการเลือกซื้อสารเคมีในระดับปานกลาง มีปัญหาด้านการรับรู้ข่าวสารเรื่องสารเคมีและปัญหาสภาพแวดล้อมภายในสวนส้มโอในระดับน้อย

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agricultural Extension

FACTORS AFFECTING APPLICATION OF CHEMICALS FOR POMELO PEST CONTROL BY FARMERS IN NAKHON CHAISRI DISTRICT NAKHON PATHOM PROVINCE

By

SARAVUT RATTANASRI

MARCH 2000

Chairman: Assistant Professor Dr. Boonsom Waraegsiri

Department/Faculty: Department of Agricultural Extension,
Faculty of Agricultural Business

The objectives of this research were to examine 1) selected factors relating to farmers' application of chemicals for pomelo pest control; 2) their level of chemical application; 3) factors relating to their level of chemical application; and 4) their problems in chemical application. The data were collected by means of pretested interview schedule from 163 farmers selected by systematic random sampling and analyzed by using the SPSS/PC⁺

The results revealed that the respondents had an average age of 40 years and 69.94 percent had completed primary education. Their total annual incomes were 306,125 baht on average, 212,981 baht of which was from pomelo growing. They had an average of 12 years of farming experience and 10 years of pomelo growing with an average area of 9 rai. The average farming and pomelo growing labor was 3 persons. The respondents had average contact of 3 times a year with agricultural officers. Their monthly agricultural information access averaged 9 times through radio, 12 times through television, one time from governmental publications and 2 times from agricultural journals. They were given advice by dealers of chemicals at an average of 5 times a year, and

attended a training course in chemical application at an average of 2 times a year. Their chemical application for pomelo pest control was at a moderate level.

It was found that educational level and incomes from pomelo growing were significantly correlated with their self-preparation for chemical application. Pomelo-growing area and pomelo-growing labor were significantly correlated with their self-preparation before and during chemical application. Information access through radio was correlated with their practices after chemical application. The respondents' age, total incomes and pomelo growing experience were found not to be correlated with their chemical application for pomelo pest control.

The respondents were found to have a moderate level of problems in the selection of chemicals and a low level of problems in access of information about chemicals as well as in pomelo orchard environments.